

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 106/2012-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. októbra 2012 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Sergeja Kohuta prerokoval prijatú sťažnosť JUDr. P. P., Ž., zastúpeného advokátkou JUDr. K. P., Ž., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 107/2011 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 7 Co 159/2009) a takto

r o z h o d o l :

1. Krajský súd v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 107/2011 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 7 Co 159/2009) porušil základné právo JUDr. P. P. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. JUDr. P. P. priznáva finančné zadostučinenie v sume 1 500 € (slovom tisícpäťsto eur), ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. JUDr. P. P. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 269,60 € (slovom dvestošesťdesiatdeväť eur a šesťdesiat centov), ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť na účet jeho advokátky JUDr. K. P., Ž., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 106/2012-10 z 25. apríla 2012 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť JUDr. P. P. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 107/2011 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 7 Co 159/2009).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplynulo najmä, že:

«Sťažovateľ dňa 06. 08. 2002 podal na Okresnom súde Žilina žalobu na ochranu osobnosti, ktorá bola vedená pod sp. zn. 6C/273/2002. (...)

Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Nc/145/2002 z 25. 11. 2002 bola vec prikázaná na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Bratislava III a vec bola vedená pod sp. zn. 15Ct/6/2003. (...)

Okresný súd Bratislava III rozhodol vo veci sťažovateľa rozsudkom č. k 15Ct/6/2003-263 z 12. 12. 2008. (...)

Žalovaný podal proti rozsudku odvolanie, ktoré bolo doručené súdu prvého stupňa dňa 14. 04. 2009 a sťažovateľovi doručené dňa 29. 06. 2009. K odvolaniu sa sťažovateľ vyjadril dňa 16. 07. 2009.

Spis bol predložený odporcovi ako odvolaciemu súdu dňa 12. 08. 2009 a vec bola vedená pod sp. zn. 7Co/159/2009.

Dňa 22. 06. 2010 podal sťažovateľ predsedníčke odporcu sťažnosť na prieťahy v konaní. (...)

Podaním z 20. 07. 2010 č. Spr. 2146/10 oznámila predsedníčka odporcu predĺženie lehoty na vybavenie sťažnosti do 28. 09. 2010. (...)

Z odpovede na sťažnosť č. Spr. 2146/2010 z 18. 08. 2010 vyplýva, že sťažnosť na prieťahy vo veci 7Co/159/2009 je dôvodná. Zároveň je v tejto odpovedi uvedené, že „vec bola na neverejnom zasadnutí senátu dňa 23. 07. 2010 rozhodnutá inakom“. (...)

Podľa poznatkov sťažovateľa získaných v informačnej kancelárii odporcu bol v skutočnosti odovzdaný spis súdu prvého stupňa dňa 02. 10. 2010.

Z týchto údajov vyplýva, že odpoveď na prieťahy z 18. 08. 2010 je zavádzajúca, pretože Občiansky súdny poriadok nepozná rozhodnutie „inakom“ a sťažovateľovi ani žiadne rozhodnutie „inakom“ doručené nebolo.

Skutočný dôvod vrátenia spisu súdu prvého stupňa „inakom“ vyplýva z rozhodnutia Okresného súdu Bratislava III č. k. 15Ct/6/2003-350 zo 04. 02. 2011, ktorým nepriznal jednému zo žalovaných trovy konania.

Z rozhodnutia vyplýva, že žalovaný, ktorého sa rozhodnutie týka, si neuplatnil trovy konania a nároku sa vzdal.

Je zrejmé, že k rozhodnutiu odvolacieho súdu o odvolaní nebolo potrebné formálne rozhodnutie o trovách konania žalovaného, ktorý si ich nezaplatil a vzdal sa ich. (...)

Spis bol odporcovi znova predložený dňa 18. 03. 2011 a je vedený pod sp. zn. 2Co/107/2011. Ku dňu podania sťažnosti je odporca nečinný.

Odporca nerozhodoval v sťažovateľovej veci o odvolaní účastníkov konania už viac ako 20 mesiacov. Sťažovateľ tvrdí, že vrátenie spisu súdu prvého stupňa bolo nedôvodné a odporca mohol konať o odvolaní aj bez uznesenia súdu prvého stupňa zo 04. 02. 2011,

potom treba počítať za prieťahy čas od 02. 10. 2010 do 18. 03. 2011, kedy sa spis nachádzal na súde prvého stupňa z dôvodu nesprávneho postupu odporcu. Celková doba prieťahov potom predstavuje viac ako 25 mesiacov.

Sťažovateľ je toho názoru, že nečinnosť Krajského súdu v Bratislave vo veci vedenej pod sp. zn. 2Co 107/2011 (pôvodne pod sp. zn. 7Co/159/2009) porušuje jeho základné právo upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy. (...) Sťažovateľ je toho názoru, že postup Krajského súdu v Bratislave vo veci vedenej pod sp. zn. 2Co 107/2011 (pôvodne pod sp. zn. 7Co/159/2009) porušuje jeho základné právo uvedené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru. (...)

K základným kritériám, ktoré Ústavný súd(...) v súlade so svojou judikatúrou (II. ÚS 74/97, II. ÚS 70/98) zohľadňuje pri posudzovaní otázky či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom v konaní sťažovateľ uvádza:

1) Predmetom konania pred odvolacím súdom je žaloba o ochranu osobnosti. Vec nie je právne a fakticky zložitá. Do bežnej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov patrí aj konanie o ochranu osobnosti, navyiac v tomto prípade ide už o odvolacie konanie kde odvolací súd pri plnení svojich povinností podrobuje prieskumu rozhodnutie napadnuté odvolaním.

2) Správanie sťažovateľa žiadnym spôsobom nevytvorilo dlhodobu situáciu, ktorá by ovplyvnila zbytočné prieťahy

3) Prieťahy v konaní sú spôsobené zavinením odporcu. Odporca svojou nečinnosťou priamo donútil sťažovateľa k podaniu ústavnej sťažnosti, pretože tento už vyčerpал neúspešne všetky prostriedky nápravy a k dnešnému dňu o jeho veci rozhodnuté nebolo. Odporca nevyužil možnosť odstrániť prieťahy v konaní, ktorú mu dal žalobca podaním sťažnosti na prieťahy. Nečinnosť odporcu trvá viac ako 25 mesiacov.

V súlade s čl. 127 ods. 1 Ústavy(...) sa sťažovateľ domáha, aby Ústavný súd vyslovil, že jeho právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy(...) a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa č. 6 ods. 1 Dohovoru(...) postupom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2Co 107/2011 porušené bolo.

V súlade s ust. čl. 127 ods. 2 druhá a tretia veta Ústavy SR sťažovateľ sa domáha výroku ústavného súdu, aby prikázal odporcovi konať bez zbytočných prieťahov.

V súlade s ust. čl. 127 ods. 3 Ústavy SR sťažovateľ sa domáha primeraného finančného zadosťučinenia.

V súlade s ust. § 50 ods. 3 zák. č. 38/1993 Z. z. v znení noviel sťažovateľ primerané finančné zadosťučinenie odôvodňuje pretrvávajúcim pocitom neistoty, ktorý vyplýva zo situácie, keď má faktický a právny záujem na ochrane svojho práva.

Sťažovateľ primerané finančné zadosťučinenie odôvodňuje aj pocitmi márnosti a nespravodlivosti, ktoré ho sprevádzajú pri porušovaní jeho základného práva na konanie súdu bez zbytočných prietahov. Sťažovateľ je toho názoru, že navrhovaná suma primeraného finančného zadosťučinenia je primeraná na zmiernenie nemajetkovej ujmy, ktorá mu vznikla zbytočnými prietahmi odvolacieho súdu.

Sťažovateľ zdôrazňuje, že právo, aby vec bola prejednaná v primeranej lehote je integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 Dohovoru(...) Podmieňuje priamo spravodlivý charakter konania, pretože neúmerne prietahy majú za následok stratu dôkazov alebo oslabenie ich hodnoty. Neskoré rozhodnutie môže pre účastníka konania vôbec stratiť zmysel, teda doslova platí „neskorá spravodlivosť nie je žiadna spravodlivosť“ (justice delayed is justice denied). Podľa názoru sťažovateľa príliš pomalá spravodlivosť stráca kredibilitu v očiach verejnosti a účastník konania je príliš dlho vystavený neistote o výsledku procesu, úzkosti a stresu s tým spojené. Všetky tieto procesy sú blízke sťažovateľovi, ktorý sa domáha svojich práv od 06. 08. 2002.

Podľa názoru sťažovateľa sťažnosť neobsahuje dôvody na jej odmietnutie zmysle § 25 ods. 2 zák. č. 38/1993 Z. z. v znení noviel a preto navrhuje, aby ju Ústavný súd SR prijal na ďalšie konanie.

Sťažovateľ s poukazom na bohatú a ustálenú judikatúru Ústavného súdu SR vo veciach súvisiacich s porušovaním základného práva priznaného čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru(...) navrhuje, aby Ústavný súd SR po vykonanom dokazovaní rozhodol o sťažnosti sťažovateľa nálezom a takto rozhodol

1) Základné právo JUDr. P. P. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy(...) a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru(...) postupom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2Co/107/2011 (pôvodne pod sp. zn. 7Co/159/2009) porušené bolo.

2) Krajskému súdu v Bratislave prikazuje vo veci vedenej pod sp. zn. 2Co/107/2011 (pôvodne pod sp. zn. 7Co/159/2009) konať bez zbytočných prietahov.

3) JUDr. P. P. priznáva finančné zadostučinenie vo výške 3.000,- EUR(...), ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný mu vyplatiť do dvoch mesiacoch od právoplatnosti tohto nálezu.

4) Krajský súd v Bratislave je povinný v lehote jedného mesiaca od právoplatnosti nálezu nahradiť trovy konania JUDr. P. P. na účet právnej zástupkyne JUDr. K. P.(...) tak ako budú vyčíslené na výzvu Ústavného súdu SR.»

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: krajský súd, zastúpený jeho podpredsedom, listom sp. zn. Spr. 3345/12 z 5. júna 2012 a právna zástupkyňa sťažovateľa oznámením z 18. júna 2012.

2.1 Podpredseda krajského súdu vo svojom vyjadrení uviedol chronológiu úkonov vykonaných súdom v danej veci a dodal tieto relevantné skutočnosti:

«(...) Prípisom zo dňa 28. 05. 2012, bola JUDr. D. K., predsedníčka senátu „2Co“, požiadaná o vyjadrenie k sťažnosti sťažovateľa zo dňa 27. 10. 2011; predmetné vyjadrenie menovanej predsedníčky senátu bolo k Spr. 3345/12 predložené dňa 04. 06. 2012.

Z tohto vyjadrenia predsedníčky senátu „2Co“ vyplýva, že predmetná vec Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 15Ct 6/2003, bola predložená na konanie a rozhodnutie odvolaciemu súdu dňa 18. 03. 2011 a pridelená bola na vybavenie sudkyňi JUDr. S. G., ktorá bola dočasne pridelená na odvolací súd do 30. 04. 2011 do senátu „2Co“.

Dňa 01. 05. 2011 po ukončení stáže na Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej len „NS SR“), bola do senátu „2Co“ pridelená sudkyňa JUDr. A. E., ktorá prevzala 147 vecí; z toho 66 vecí, ktoré boli na odvolací súd podané v roku 2010, 23 vecí, ktoré boli podané v roku 2009, 2 veci z roku 2008 a 3 veci poručenské, spolu 94 vecí, ktoré boli v roku 2011 na odvolacom súde dlhšie ako 1 rok.

Preto nebolo možné prednostne vybaviť vec predloženú do senátu dňa 18. 03. 2011.

V súčasnej dobe má členka senátu, ktorá vec vybavuje, nevybavených 147 vecí a okrem veci sp. zn. 2Co 107/2011, má sama 51 starších, nevybavených vecí, skôr predložených odvolaciemu súdu na rozhodnutie, ako bola predložená predmetná vec.

Senát „2Co“ má spolu nevybavených 417 vecí, medzi ktorými sú veci skôr podané odvolaciemu súdu a tiež je potrebné ich vybaviť rýchlo, čo však pri takom počte vecí nie je

možné, a čo spôsobuje aj tá skutočnosť, že k 01. 01. 2011, bolo do senátu „2Co“, prerozdelených zo súdneho oddelenia „7Co“ spolu 94 vecí, a tým sa v súdnom oddelení „2Co“ stav vecí zvýšil, ako aj tým, že k 01. 01. 2012, bolo v dôsledku prerozdelenia súdnych spisov zo súdnych oddelení „15Co“ a „16Co“, pridelených 22 spisov, čím došlo k zvýšeniu o 116 súdnych spisov.

Sťažovateľ v rámci konania pred ÚS SR tvrdil, že nečinnosť Krajského súdu v Bratislave vo veci sp. zn. 2Co 107/2011, porušuje jeho základné právo, upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a postup súdu porušuje jeho základné právo, uvedené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Ďalej uviedol, že predmetom konania pred odvolacím súdom je vec o ochranu osobnosti, ktorá nie je právne a fakticky zložitá, a odvolací súd iba podrobuje prieskumu rozhodnutie napadnuté odvolaním. Okrem toho tvrdil, že odporca ho svojou nečinnosťou priamo donútil k podaniu ústavnej sťažnosti, a tiež, že odporca nevyužil možnosť odstrániť prietahy v konaní.

Vec Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 15Ct 6/2003, bola teda predložená na konanie a rozhodnutie odvolaciemu súdu dňa 18. 03. 2011 a rozhodnutá bola na zasadnutí senátu „2Co“ dňa 30. 05. 2012. Predmetný spis má 355 listov, ktoré bolo potrebné preštudovať s prihliadnutím na skutkové a právne závery súdu prvého stupňa, a tiež s prihliadnutím na judikatúru, i keď sťažovateľ tvrdí, že vec nie je právne a fakticky zložitá a odvolací súd iba podrobuje prieskumu napadnuté rozhodnutie, je potrebné zdôrazniť, že každej veci je potrebné venovať náležitú pozornosť a zabezpečiť, aby rozhodnutie odvolacieho súdu a jeho odôvodnenie, bolo v súlade so zákonom.

Pokiaľ ide o využitie možnosti odstrániť prietahy v konaní, ako tvrdí sťažovateľ, treba uviesť, že v danej veci odvolací súd od 18. 03. 2011, nemohol skôr rozhodnúť z objektívnych dôvodov, pretože v senáte z dôvodu vysokého počtu nevybavených spisov, sú nevybavené staršie veci ako predmetná vec. Od predloženia veci odvolaciemu súdu nastala skutočnosť, že členka senátu - druhá predsedníčka senátu, bola skoro 2 mesiace práceneschopná, a tiež v roku 2011, bola jeden mesiac práceneschopná predsedníčka senátu.

Okrem toho, senát prednostne vybavuje poručenskú agendu v súdnom oddelení „20CoP“ vo veciach starostlivosti o maloleté deti, čo tiež spôsobuje predlžovanie času na rozhodnutie ostatných vecí.

Pokiaľ ide o konanie odvolacieho súdu pred dňom 18. 03. 2011 pod sp. zn. 7Co 159/2009, k tomu sa predsedníčka senátu „2Co“ nevedela vyjadriť, pretože v danom období nebola predsedníčkou, ani členkou senátu „7Co“.

Vo veci sp. zn. 2Co 107/2011 senát „2Co“ od podania návrhu dňa 18. 03. 2011, rozhodol dňa 30. 05. 2012 o podanom odvolaní o 14 mesiacov.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti, pokiaľ ide o dĺžku odvolacieho konania 14 mesiacov, predsedníčka senátu „2Co“ uviedla, že táto dĺžka sama o sebe nemá takú ústavne relevantnú intenzitu, aby bolo možné konštatovať porušenie označených práv sťažovateľa.

JUDr. D. K., predsedníčka senátu „2Co“ sa osobne nestotožnila s tvrdením sťažovateľa, že senát „2Co“ nečinnosťou porušil jeho základné práva, pretože senát vybavuje mesačne počet vecí, zodpovedajúci náročnosti a počtu vybavených vecí v ostatných senátoch a z mesačných výkazov o počte vybavených vecí, nie je možné konštatovať nečinnosť senátu „2Co“, ktorá by mohla porušiť práva sťažovateľa.

S uvedeným vyjadrením predsedníčka senátu „2Co“, sa v celom rozsahu stotožňujem.

Na základe týchto skutočností, Vám súčasne oznamujem, že Krajský súd v Bratislave podľa ustanovenia § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii ÚS SR, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, netrvá na ústnom prerokovaní veci pred ÚS SR. (...)»

2.2 Právna zástupkyňa sťažovateľa vo svojom podaní k vyjadreniu podpredsedu krajského súdu uviedla:

„K vyjadreniu odporcu sa sťažovateľ nevyjadruje, len poznamenáva, že vo vyjadrení sa odporca ani len nezmieňuje o období nečinnosti v čase kedy sa označený spis ešte pod sp. zn. zberného spisu 7Co/159/2009 nachádzal na odvolacom súde.

V súlade s ust. § 30 ods.2 zák. č. 38/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov sťažovateľ súhlasí s tým, aby Ústavný súd Slovenskej republiky upustil od ústneho pojednávania vo veci vedenej pod sp. zn. II. ÚS 106/2012. (...)

Sťažovateľ navrhuje, aby Ústavný súd Slovenskej republiky o trovách konania rozhodol takto: Krajský súd v Bratislave je povinný zaplatiť sťažovateľovi trovy konania vo výške - 269,60,- EUR na účet právnej zástupkyne JUDr. K. P.(...).“

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného na krajskom súde pod sp. zn. 2 Co 107/2011 (pôvodne vedeného pod sp. zn. 7 Co 159/2009):

Dňa 6. augusta 2002 podal sťažovateľ na Okresnom súde Žilina žalobu o ochranu osobnosti proti Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky a proti JUDr. P. H.(...).

Dňa 25. novembra 2002 bola vec uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Nc/145/2002 prikázaná na prerokovanie a rozhodnutie Okresnému súde Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) a bola zaevidovaná pod sp. zn. 15 Ct 6/2003.

Dňa 12. decembra 2008 okresný súd rozhodol vo veci sťažovateľa rozsudkom č. k. 15 Ct 6/2003-263, pričom proti tomuto rozhodnutiu bolo 9. apríla 2009 podané odvolanie.

Dňa 12. augusta 2009 bol spis predložený krajskému súde, aby rozhodol o opravnom prostriedku podanom proti rozsudku okresného súdu č. k. 15 Ct 6/2003-263. Vec bola na krajskom súde zaevidovaná pod sp. zn. 7 Co 159/2009.

Dňa 23. júla 2010 krajský súd listom sp. zn. 7 Co 159/2009 vec vrátil „*súdu prvého stupňa bez rozhodnutia o odvolaní odporcu v II. rade proti rozsudku súdu prvého stupňa zo dňa 12. 12. 2008, č. k. 15 Ct 6/2003-263, ako predčasne predložený*“.

Dňa 18. marca 2011 bola predmetná vec opakovane predložená krajskému súde, aby rozhodol o odvolaní proti rozsudku okresného súdu č. k. 15 Ct 6/2003-263. Odvolacie konanie bolo zaevidované pod sp. zn. 2 Co 207/2011 a vec bola pridelená zákonnej sudkyňi JUDr. S. G.

Dňa 1. mája 2011 bola vec pridelená sudkyni JUDr. A. E.

Dňa 30. mája 2012 krajský súd uznesením č. k. 2 Co 107/2011-355 rozhodol o odvolaní proti rozsudku okresného súdu č. k. 15 Ct 6/2003-263 tak, že napadnuté rozhodnutie okresného súdu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa v napadnutých častiach na ďalšie konanie.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 107/2011 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 7 Co 159/2009) došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov(...)

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná (...)

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že z hľadiska hodnotenia povahy veci sa oprel o všeobecnú zásadu uznávanú aj v judikatúre ESLP, podľa ktorej sa primeraná lehota na konanie o ochrane osobnosti v dôsledku mimoriadne citeľného možného zásahu do sféry osobnostných práv a slobôd musí posudzovať prísnejšie (m. m. II. ÚS 32/03).

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že dĺžka posudzovaného konania nebola závislá od právnej alebo skutkovej zložitosti veci. Napokon ani podpredseda krajského súdu vo svojom vyjadrení (okrem toho, že „*spis má 355 listov*“) nepoukázal na skutkovú alebo právnu zložitosť predmetnej veci.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným priet'ahom. Dĺžka napadnutého konania teda nebola vyvolaná správaním sťažovateľa.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom krajského súdu v predmetnej veci a predovšetkým poukazuje na to, že nemožno pochybovať o tom, že aj povaha ochrany osobnosti si vyžaduje osobitnú starostlivosť všeobecného súdu o naplnenie účelu konania, čo okrem iného znamená, že všeobecný súd má povinnosť organizovať svoj procesný postup tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a skončená, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty účastníkov konania.

Ústavný súd konštatuje, že trvanie napadnutého odvolacieho konania viac ako dvadsaťpäť mesiacov je v kontexte celkového trvania konania o ochrane osobnosti, ktoré sa na súde I. stupňa začalo 6. augusta 2002, už samo osebe celkom jednoznačne neprimerané. Za uvedených okolností vrátenie „*predčasne predloženého odvolania*“ jednoduchým prípisom krajského súdu nemôže trvať takmer jeden rok, pričom krajský súd bol v danej veci bez akýchkoľvek dôvodov aj po opakovanom predložení odvolania krátkodobo nečinný, a teda celkovo minimálne počas jedného roka v neobvykle dlhoročnom konaní o ochranu osobnosti nevykonal žiadny úkon smerujúci k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ počas napadnutého súdneho konania nachádzal, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy a dohovoru (pozri napr. I. ÚS 41/02). K uvedenej nečinnosti, a teda k priet'ahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale výlučne v dôsledku postupu súdu. Obranu zákonnej sudkyne, že vec „*nemohol skôr rozhodnúť z objektívnych dôvodov, pretože v senáte z dôvodu vysokého počtu nevybavených spisov, sú nevybavené staršie veci ako predmetná vec*“, nebolo možné akceptovať. Ústavný súd už v podobných súvislostiach viackrát vyslovil (pozri napr. I. ÚS 23/03 a v ňom citovanú predchádzajúcu judikatúru ústavného súdu), že nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté priet'ahy, a to len v tom prípade, ak sa na ten účel prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje

predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí – a teda vykonanie spravodlivosti – bez zbytočných prietáhov. I keď nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania a mieru ochrany ich práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy oslabiť poukázaním na dlhodobu obmedzenú personálnu kapacitu príslušných súdov (pozri napr. I. ÚS 119/03). Okrem uvedeného ústavný súd opakovane zdôraznil, že pri posudzovaní toho, či bolo porušené právo sťažovateľa na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov, posudzoval postup súdu, a nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou) alebo postupom konkrétneho sudcu vybavujúceho danú vec. Preto pri posudzovaní odôvodnenosti sťažnosti nemožno prihliadnuť na skutočnosti označované ako objektívne vo vyjadrení súdu (I. ÚS 6/06).

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. Vzhľadom na to, že 30. mája 2012 bolo v predmetnej veci na krajskom súde vyhlásené rozhodnutie, neprichádzalo do úvahy v okolnostiach danej veci rozhodnutie podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ požadoval priznať primerané finančného zadosťučinenie v sume 3 000 €, pretože vo vzťahu k napadnutému konaniu „*príliš pomalá spravodlivosť stráca kredibilitu v očiach verejnosti a účastník konania je príliš dlho vystavený neistote o výsledku procesu, úzkosti a stresu s tým spojené*“.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je dostatočným zadosťúčením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať sťažovateľovi aj finančné zadosťúčinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti a s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa považuje za primerané v sume 1 500 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťúčinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátkou za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia z 24. októbra 2011 a spísanie ústavnej sťažnosti z 27. októbra 2011). Za dva úkony vykonané v roku 2011 patrí odmena v sume dvakrát po 127,16 € a režijný paušál dvakrát po 7,63 € (v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú sumu 269,60 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. októbra 2012